

Original Article

The Relationship Between Satisfaction of Emotional-Sexual Needs and Marital Satisfaction: The Mediating Role of Self-Differentiation and Sexual Self-Efficacy in Qeshm County

Fatemeh Peyousi^{1*}, Sarira Hashemi Pour², Akbar Rezaei Fard³, Mohammad Ranjbar⁴

¹ Department of Psychology, Bandar Abbas Branch, Islamic Azad University, Bandar Abbas, Iran.

² Department of Psychology, Bandar Abbas Branch, Islamic Azad University, Bandar Abbas, Iran.

³ Department of Psychology and Counseling, Farhangian University, P.O. Box 889-14665, Tehran, Iran.

⁴ Department of Psychology, Arsanjan Branch, Islamic Azad University, Arsanjan, Iran.

Article history:

Received: 12 February 2026

Revised: 10 May 2026

Accepted: 30 May 2026

*Corresponding author: Fatemeh Peyousi, Department of Psychology, Bandar Abbas Branch, Islamic Azad University, Bandar Abbas, Iran.

E-mail:

mohammad.ranjbar271174@gmail.com

Abstract

Background and Aim: The quality of emotional and sexual relationships plays a decisive role in marital stability. The present study aimed to investigate the relationship between fulfillment of emotional–sexual needs and couples’ marital satisfaction, with self-differentiation and sexual self-efficacy serving as mediators.

Materials and Methods: The present study employed a descriptive-correlational design using structural equation modeling (SEM). The statistical population comprised all couples who visited counseling centers in Qeshm County during the year 2023–2024. According to Kline (2016), in structural equation modeling, a minimum of 10 participants per free parameter—or at least 200 participants—is required to obtain stable estimates. Therefore, in the current study, a sample of 270 married couples was selected using a convenience sampling method. The participants completed the ENRICH Marital Satisfaction Questionnaire (2006), the Emotional-Sexual Needs Scale developed by Shahbazfar, Zarei, Haji-Alizadeh, and Dertaj (2021), the Differentiation of Self Inventory by Skowron and Friedlander (1998), and the Sexual Self-Efficacy Scale (Vaziri & Lotfi-Kashani, 2013). Data were analyzed using structural equation modeling in SPSS (version 26) and AMOS (version 24).

Results: The results showed that the direct path coefficients from emotional–sexual needs fulfillment to self-differentiation ($\beta=0.55$, $P=0.004$), sexual self-efficacy, and marital satisfaction were significant. Moreover, the direct path coefficients for sexual self-efficacy and marital satisfaction ($\beta=0.55$, $P=0.004$) and for self-differentiation and sexual self-efficacy toward marital satisfaction ($\beta=0.55$, $P=0.004$) were significant. The indirect effects also indicated that self-differentiation and sexual self-efficacy play a mediating role in this model ($P<0.005$).

Conclusion: The findings indicated that emotional–sexual needs fulfillment directly and indirectly affects marital satisfaction through self-differentiation and sexual self-efficacy. Furthermore, self-differentiation and sexual self-efficacy play a mediating role and can serve as targets for effective interventions aimed at improving marital satisfaction.

Keywords: Marital Satisfaction, Self-Differentiation, Sexual Satisfaction, Sexual Self-Efficacy

Please cite this article as follows: Peyousi F, Hashemi Pour S, Rezaei Fard A, Ranjbar M. The Relationship Between Satisfaction of Emotional-Sexual Needs and Marital Satisfaction: The Mediating Role of Self-Differentiation and Sexual Self-Efficacy in Qeshm County. SJPP. 2026;13(1):86-95. DOI: 10.22034/13.1.86

رابطه بین ارضای نیازهای عاطفی - جنسی با رضایت زناشویی زوجین: با نقش واسطه‌ای

تمایز یافتگی خود و خودکارآمدی جنسی در شهرستان قشم

فاطمه پیوسی^{۱*}، سریرا هاشمی پور^۲، اکبر رضایی فرد^۳، محمد رنجبر^۴

۱. گروه روان‌شناسی، واحد بندرعباس، دانشگاه آزاد اسلامی، بندرعباس، ایران.

۲. گروه روان‌شناسی، واحد بندرعباس، دانشگاه آزاد اسلامی، بندرعباس، ایران.

۳. گروه آموزشی روانشناسی و مشاوره، دانشگاه فرهنگیان، صندوق پستی ۸۸۹-۱۴۶۶۵، تهران، ایران.

۴. گروه روان‌شناسی، واحد ارسنجان، دانشگاه آزاد اسلامی، ارسنجان، ایران.

چکیده

زمینه و هدف: کیفیت روابط عاطفی و جنسی در پایداری زندگی زناشویی نقش تعیین‌کننده‌ای دارد. پژوهش حاضر با هدف بررسی رابطه ارضای نیازهای عاطفی - جنسی با رضایت زناشویی زوجین، با نقش واسطه‌ای تمایز یافتگی خود و خودکارآمدی جنسی انجام شد.

مواد و روش‌ها: روش این پژوهش توصیفی - هم‌بستگی بر مبنای معادلات ساختاری بود. جامعه آماری شامل تمام زوجین مراجعه‌کننده به مراکز مشاوره شهرستان قشم در سال ۱۴۰۳-۱۴۰۴ بود. بر مبنای دیدگاه کلان (۲۰۱۶)، در مدل‌یابی معادلات ساختاری برای دستیابی به برآوردهای پایا، به‌ازای هر پارامتر آزاد، دست‌کم ده نفر یا حداقل دویست نمونه لازم است. از این‌رو، در پژوهش حاضر، نمونه‌ای متشکل از ۲۷۰ نفر از افراد متأهل (زوجین) به روش نمونه‌گیری در دسترس انتخاب شد. شرکت‌کنندگان پرسش‌نامه‌های رضایت زناشویی انریچ (۲۰۰۶)، نیازهای عاطفی - جنسی شه‌بازفر، زارعی، حاجی‌علیزاده و درتاج (۱۴۰۰)، تمایز یافتگی خود اسکورون و فریدلندر (۱۹۹۸) و خودکارآمدی جنسی (وزیری و لطفی‌کاشانی، ۱۳۹۲) را تکمیل کردند. تحلیل داده‌ها با استفاده از مدل‌یابی معادلات ساختاری با نرم‌افزارهای SPSS نسخه ۲۶ و Amos نسخه ۲۴ انجام شد.

یافته‌ها: نتایج نشان داد که ضرایب مسیرهای مستقیم ارضای نیازهای عاطفی - جنسی به تمایز یافتگی خود ($P=0/004, \beta=0/55$)، خودکارآمدی جنسی و رضایت زناشویی، همچنین ضرایب مسیر مستقیم خودکارآمدی جنسی و رضایت زناشویی ($P=0/004, \beta=0/55$)، تمایز یافتگی خود و خودکارآمدی جنسی به سمت رضایت زناشویی ($P=0/004, \beta=0/55$)، معنی‌دار بود. نتایج آثار غیرمستقیم نیز نشان داد که تمایز یافتگی خود و خودکارآمدی جنسی در این مدل نقش میانجی‌گری دارد ($P<0/005$).

نتیجه‌گیری: یافته‌ها نشان داد که ارضای نیازهای عاطفی-جنسی از طریق تمایز یافتگی خود و خودکارآمدی جنسی، به طور مستقیم و غیرمستقیم بر رضایت زناشویی تأثیر دارند. همچنین تمایز یافتگی خود و خودکارآمدی جنسی نقش میانجی‌گری دارد و می‌تواند هدف مداخلات مؤثر برای بهبود رضایت زناشویی باشد.

واژگان کلیدی: رضایت جنسی، رضایت زناشویی، تمایز یافتگی خود، خودکارآمدی جنسی

تاریخچه مقاله:

دریافت: ۱۴۰۴/۱۱/۲۳

ویرایش: ۱۴۰۵/۰۲/۲۰

پذیرش: ۱۴۰۵/۰۳/۰۹

تمامی حقوق نشر برای دانشگاه علوم پزشکی کردستان محفوظ است.

*نویسنده مسئول: فاطمه پیوسی، گروه

روان‌شناسی، واحد بندرعباس، دانشگاه آزاد

اسلامی، بندرعباس، ایران.

ایمیل:

mohammad.ranjbar271174@gmail.com

استناد: پیوسی، فاطمه؛ هاشمی پور، سریرا؛ رضایی فرد، اکبر؛ رنجبر، محمد. رابطه بین ارضای نیازهای عاطفی - جنسی با رضایت زناشویی زوجین: با نقش واسطه‌ای تمایز یافتگی خود و خودکارآمدی جنسی در شهرستان قشم. مجله علمی پژوهشی روانشناسی و روانپزشکی شناخت، بهار ۱۴۰۵؛ ۱۳(۱): ۸۶-۹۵.

مقدمه

از این‌رو، کیفیت عملکرد خانواده در سلامت اعضا و در نهایت سلامت جامعه اثرگذار است (نجفی، دلشاد نوغابی، رجب‌زاده و دانشفر، ۱۴۰۳). از طرفی، ازدواج، به‌عنوان گام نخست در تشکیل خانواده، در سلامت روانی و اجتماعی افراد نقشی کلیدی ایفا می‌کند.

خانواده، به‌عنوان بنیادی‌ترین نهاد اجتماعی و فرهنگی، در تأمین نیازهای روانی، جسمانی و اجتماعی اعضا نقش اساسی ایفا می‌کند و نگرش‌ها و رفتارهای افراد در بستر آن شکل می‌گیرد.

ازدواج‌های سالم و پایدار عامل سلامت جسمی و روانی است و زوج‌های برخوردار از رضایت زناشویی، کیفیت رابطه مطلوب‌تری را تجربه می‌کنند (ماکی، هاگلوند، روت‌کیرش، کولاتینال و میر اسکولا^۱، ۲۰۲۵).

بنابراین، رضایت زناشویی^۲، سلامت زوجین و به تبع آن، سلامت جامعه را تحت تأثیر قرار می‌دهد (سالاری، موئنی‌زاده و اصغری ابراهیم‌آباد^۳، ۲۰۲۴). این مفهوم به میزان رضایت و خشنودی زوجین از زندگی مشترک اشاره می‌کند که با احساسات و نگرش‌های مثبت به یکدیگر و برآورده شدن نیازها و انتظارات متقابل در رابطه زناشویی همراه است (سمالی، تورپیل، یورت‌تری و کارادومان^۴، ۲۰۲۵).

یکی از عوامل تأثیرگذار در میزان رضایت زناشویی زوجین، ارضای نیازهای عاطفی - جنسی^۵ است. نیازهای عاطفی - جنسی در بستر روابط زناشویی از نیازهای اساسی و حیاتی به شمار می‌روند و پویایی و نشاط رابطه زوجین تا حد زیادی به میزان برآورده شدن این نیازها وابسته است (بافرانی، نوری‌زاده، حکیمی، مرتضوی و مهرابی^۶، ۲۰۲۴). نیازهای عاطفی، جنبه‌های احساسی و هیجانی رابطه را در بر می‌گیرد؛ رابطه جنسی فراتر از نیاز زیستی است و با رضایت عاطفی و جنسی پیوند نزدیکی دارد (اونال و آک‌گون^۷، ۲۰۲۲). نیازهای جنسی معمولاً به دو دسته فیزیولوژیکی و روان‌شناختی تقسیم می‌شوند. برآورده شدن این نیازها در زندگی زناشویی ارتباط نزدیکی با رابطه عاطفی زوجین دارد. در نتیجه، رابطه جنسی رضایت‌بخش هم از پیوند عاطفی تأثیر می‌پذیرد و هم آن را تقویت می‌کند (اولوداغلی و پک‌چتین^۸، ۲۰۲۱).

بنابراین، ارضای نیازهای عاطفی - جنسی نه تنها در رفع کشش‌های طبیعی و غریزی انسان‌ها نقش دارد، بلکه برای شکل‌گیری صمیمیت عمیق، تبادل عاطفه و ارتقای احساس امنیت روانی در رابطه زناشویی بستر مناسبی فراهم می‌کند (رعیت‌پیشه، حقیقی و کرمی بلداجی^۹، ۱۴۰۴). براساس نتایج پژوهش‌های علمی، رضایت جنسی به‌طور مستقیم با رضایت زناشویی مرتبط است. در شرایطی که نیازهای جنسی در زوجین برآورده نشوند، باعث کاهش رضایت از زندگی زناشویی می‌شود (صالح‌پور و عسکری^{۱۰}، ۱۴۰۳).

یکی دیگر از عواملی که می‌تواند رضایت زناشویی زوجین را تحت تأثیر قرار دهد، میزان تمایز یافتگی خود^{۱۱} در زوجین است (عزیزی و حاجی‌علیزاده، ۱۴۰۲). بوئن معتقد است آنچه در رابطه زناشویی اهمیت دارد، میزان هماهنگی و تناسب زوجین نیست، بلکه سطح تمایز یافتگی آن‌هاست (عسکری و دهقانی، ۱۴۰۱). تمایز یافتگی به‌عنوان ویژگی شخصیتی در دو سطح درون‌روانی و

برون‌روانی مطرح می‌شود. در سطح درون‌روانی، این مفهوم شامل مؤلفه‌های جایگاه من و واکنش‌پذیری عاطفی است؛ به‌گونه‌ای که جایگاه من به داشتن هویت و استقلال فکری اشاره دارد و واکنش‌پذیری عاطفی بیانگر غلبه هیجان‌ها بر عقل و منطق در واکنش‌های فرد است (سیدمجیدی، صالحی، مدنی و شاه‌مرادی، ۱۴۰۴). تمایز یافتگی در سطح رفتاری به حفظ تعادل میان نزدیکی با دیگران و استقلال عاطفی در روابط اشاره دارد. در این چهارچوب، هم‌آمیختگی با دیگران به وابستگی شدید و ازدست‌دادن استقلال فردی و گسست عاطفی به فاصله‌گیری یا قطع رابطه در مواجهه با فشارهای هیجانی اشاره دارد که هر دو می‌توانند در کیفیت و رضایت روابط زناشویی تأثیرگذار باشند (لامپس، بوزونرا و تومازی^{۱۲}، ۲۰۲۵).

ازجمله عوامل مهم و تأثیرگذار در رضایت زناشویی، خودکارآمدی جنسی^{۱۳} است (باند، موريسون و هاوس^{۱۴}، ۲۰۲۰). خودکارآمدی جنسی به باورهای فرد درباره توانایی خود در اداره مؤثر فعالیت‌های جنسی و ایجاد تجربه جنسی رضایت‌بخش با شریک جنسی اشاره دارد. این باور شامل احساس شایستگی در اجرای رفتارهای جنسی، مدیریت موقعیت‌های جنسی و تأثیرگذاری در کیفیت رابطه جنسی است، به‌گونه‌ای که افزایش خودکارآمدی جنسی با بهبود عملکرد و رضایت جنسی همراه است (حمزه‌گردشی، وکیلی، نصیری، جهان‌فر، معصومی، علم‌الهدا و کشاورز^{۱۵}، ۲۰۲۵). چنین باوری نوعی خودارزایی از توانایی فرد در مدیریت و انجام مؤثر رفتارهای جنسی است و به باور فرد درباره قدرت تصمیم‌گیری در زمینه تمایلات جنسی و اجتناب از رفتارهای جنسی پرخطر اشاره دارد (تورگوسا و پاتریسیو^{۱۶}، ۲۰۲۲).

خودکارآمدی جنسی به باور فرد درباره توانایی مدیریت مؤثر موقعیت‌های جنسی و پاسخ‌گویی مناسب به نیازهای خود و همسر نیز اشاره دارد. افراد با خودکارآمدی بالاتر، علاوه بر رضایت بیشتر از عملکرد جنسی، در بیان صریح و محترمانه مسائل جنسی نیز توانمندترند. چنین تعاملی با افزایش امنیت روانی و کاهش سوءتفاهم‌ها، به ارتقای کیفیت و رضایت کلی رابطه زناشویی کمک می‌کند (رعیت‌پیشه، حقیقی و کرمی بلداجی^۹، ۱۴۰۴).

باوجود شواهد فراوان درباره اهمیت رضایت زناشویی و نقش ارضای نیازهای عاطفی - جنسی، تمایز یافتگی خود و خودکارآمدی جنسی در کیفیت روابط زوجین، ادبیات پژوهش همچنان با شکاف‌هایی روبه‌رو است؛ زیرا حساسیت‌ها و تابوهای فرهنگی موجب شده است انجام چنین مطالعاتی محدود بماند. بسیاری از مطالعات این متغیرها را به‌صورت جداگانه بررسی کرده‌اند و

⁹ Salehpour & Askari

¹⁰ Self-differentiation

¹¹ Lampis, Busonera & Tommasi

¹² Sexual self-efficacy

¹³ Bond, Morrison & Hawes

¹⁴ Hamzehgardeshi, Vakili, Nasiri, Jahanfar, Masoumi, Alamolhoda & Keshavarz

¹⁵ Torregosa & Patricio

¹ Maki, Haglund, Rothkirsch, Colatinal & Mir Scola

² Marital satisfaction

³ Salari, Moeenizadeh & Asghari Ebrahimabad

⁴ Cemali, Torpil, Yurteri & Karaduman

⁵ Satisfaction of emotional-sexual needs

⁶ Bafrani, Nourizadeh, Hakimi, Mortazaviv & Mehrabi

⁷ Ünal & Akgün

⁸ Uludağlı & Pekçetin

اخلاق، داشتن آزادی و اختیار کامل برای کناره‌گیری از پژوهش، استفاده از داده‌ها فقط در جهت اهداف پژوهش نیز رعایت شد. سپس داده‌های خام استخراج‌شده از پرسش‌نامه‌ها با توجه به فرضیه‌های پژوهش و روش تحلیل داده‌ها در قالب متغیرهای پژوهش تنظیم شد. اطلاعات جمع‌آوری‌شده در حیطه آمار توصیفی و استنباطی با استفاده از نرم افزارهای SPSS-26 و Amos نسخه ۲۴ تجزیه و تحلیل شدند.

ابزار

پرسش‌نامه رضایت زناشویی انریچ^{۱۶}: پرسش‌نامه رضایت زناشویی انریچ فاووز و اولسون^{۱۷} (۱۹۸۹) با هدف سنجش میزان رضایت زناشویی تدوین شده است. این پرسش‌نامه ۴۷ سؤال و ۱۱ زیرمقیاس دارد که شامل تحریف آرمانی، رضایت زناشویی، مسائل شخصیتی، ارتباط، حل تعارض، مدیریت مالی، فعالیت‌های اوقات فراغت، رابطه جنسی، فرزندان و فرزندپروری، خانواده و دوستان و همچنین جهت‌گیری مذهبی است. این پرسش‌نامه براساس طیف لیکرت پنج‌گزینه‌ای از ۰ تا ۴ نمره‌گذاری می‌شود و ۰ نشان‌دهنده «کاملاً مخالفم»، ۱ «مخالفم»، ۲ «نه موافقم نه مخالفم»، ۳ «موافقم» و ۴ «کاملاً موافقم» است. پایایی این مقیاس در پژوهش بهمنی (بهمنی، عسگری و تماردونی، ۲۰۰۶) تأیید شده و ضریب آلفای کرونباخ ۰/۹۵ در آن مطالعه برای این پرسش‌نامه گزارش شده است. پایایی این ابزار در پژوهش حاضر از طریق ضریب آلفای کرونباخ ۰/۸۱ به دست آمد.

پرسش‌نامه نیازهای عاطفی - جنسی^{۱۸}: این مقیاس را شهبازفر، زارعی، حاجی‌علیزاده و درتاج (۱۴۰۰) با هدف شناسایی نیازهای عاطفی - جنسی زوجین ایرانی تدوین کرده‌اند. این پرسش‌نامه ۳۲ سؤال دارد و با استفاده از طیفی ۱۰ درجه‌ای (۰ = اصلاً برآورده نشده است تا ۱۰ = کاملاً برآورده شده است) سنجیده می‌شود. حداقل نمره این پرسش‌نامه ۳۲ و حداکثر آن ۳۲۰ است. نقطه برش پرسش‌نامه ۱۶۰ است. خرده‌مقیاس‌های این پرسش‌نامه عبارت‌اند از: نیازهای عاطفی - جسمانی (۶ گویه)، نیاز پرهیز از رفتارهای دلسردکننده (۴ گویه)، نیاز به حضور مستمر عواطف مثبت (۴ گویه)، نیاز به درک در لحظه تجربه عواطف منفی (۳ گویه) به‌عنوان نیازهای عاطفی و نیازهای عاطفی - جنسی (۷ گویه)، نیازهای جسمانی - جنسی (۳ گویه) و نیازهای دانشی - نگرشی (۴ گویه) به‌عنوان نیازهای جنسی. نتایج نشان داد که ضریب همسانی خرده‌مقیاس‌های پرسش‌نامه در پژوهش شهبازفر، زارعی، حاجی‌علیزاده و درتاج با استفاده از روش آلفای کرونباخ بین ۰/۹۳

پژوهش‌هایی که تعامل هم‌زمان آن‌ها را در قالب یک مدل جامع برای تبیین رضایت زناشویی مورد توجه قرار دهند محدود است. افزون‌بر این، نقش سازوکارهای روان‌شناختی میانجی، به‌ویژه تمایز یافتگی خود و خودکارآمدی جنسی، در رابطه میان ارضای نیازهای عاطفی - جنسی و رضایت زناشویی به‌طور منسجم بررسی نشده است و بخش قابل‌توجهی از پژوهش‌ها بیشتر بر پیامدهای مستقیم روابط عاطفی یا جنسی تمرکز داشته‌اند و کمتر به فرایندهای درون‌فردی و بین‌فردی تبیین‌کننده این رابطه پرداخته‌اند. انتظار می‌رود یافته‌های این پژوهش با تبیین دقیق‌تر سازوکارهای مؤثر در رضایت زناشویی، بخشی از شکاف‌های موجود در ادبیات پژوهش‌های داخلی در حیطه مسائل جنسی را کاهش دهند و مبنایی علمی را برای طراحی مداخلات آموزشی و درمانی در جهت ارتقای کیفیت روابط زناشویی و سلامت خانواده فراهم کنند. بنابراین، سؤال اصلی پژوهش حاضر این است: «آیا تمایز یافتگی خود و خودکارآمدی جنسی در رابطه بین ارضای نیازهای عاطفی - جنسی و رضایت زناشویی زوجین شهرستان قشم نقش واسطه‌ای دارند؟».

روش کار

این مطالعه توصیفی - هم‌بستگی بر مبنای معادلات ساختاری بود. جامعه آماری شامل تمام زوجین مراجعه‌کننده به مراکز مشاوره و روان‌شناسی شهرستان قشم در سال ۱۴۰۳-۱۴۰۴ بود. براساس دیدگاه کلاین (۲۰۱۶)، در مدل‌یابی معادلات ساختاری SEM، حداقل ده نمونه به‌ازای هر پارامتر آزاد یا حداقل دویست نمونه باید در نظر گرفته شود. در مدل پژوهش حاضر، مجموعاً ۲۷ پارامتر آزاد شامل ۷ مسیر اصلی و ۲۰ مسیر زیرمؤلفه‌ها وجود دارد. بر این اساس، حجم نمونه پژوهش ۲۷۰ نفر از افراد متأهل (زوجین) تعیین شد که از حداقل پیشنهادی کلاین نیز فراتر بوده و برای برآورد مدل SEM کفایت آماری لازم را دارد.

معیار ورود این پژوهش شامل صداقت و تکمیل کامل شرکت‌کنندگان در تکمیل پرسش‌نامه‌ها و رضایت آگاهانه برای شرکت در پژوهش بوده است. همچنین، معیار خروج افراد از مطالعه شامل شرکت‌کنندگانی بود که پرسش‌نامه‌ها را ناقص پر کرده بودند و تمایلی به ادامه شرکت در پژوهش نداشتند.

به‌منظور رعایت ملاحظات اخلاقی، پیش از اجرای پژوهش همه مشارکت‌کنندگان از هدف پژوهش آگاه شدند، اختیاری بودن مشارکت آن‌ها در اجرای پژوهش به‌صورت مکتوب اخذ شد، همه داده‌ها بدون ثبت هیچ‌گونه اطلاعات هویتی گردآوری و همه قواعد و اصول مربوط به محرمانه‌بودن و رازداری رعایت شد. دیگر ملاحظات، نظیر کسب کد اخلاق برای مطالعه از طرف کمیته

¹⁸ Emotional & Sexual Needs Questionnaire

¹⁶ ENRICH Marital Satisfaction Questionnaire

¹⁷ Fowers & Olson

تا ۰/۶۵ متغیر است. در پژوهش حاضر پایایی به دست آمده به روش آلفای کرونباخ برای کل پرسشنامه ۰/۸۹ محاسبه شد.

پرسشنامه تمایز یافتگی خود^{۱۹}: این مقیاس را اسکورون و فریدلندر^{۲۰} (۱۹۹۸) با هدف تمرکز بر ارتباطهای مهم زندگی و روابط جاری افراد با خانواده تدوین کرده‌اند و شامل چهار خرده‌مقیاس واکنش هیجانی (۱۱ سؤال)، جایگاه من (IR) (۱۱ سؤال)، گسلس عاطفی (EC) (۱۲ سؤال) و آمیختگی با دیگران (FQ) (۱۲ سؤال) است. نمره بیشتر به معنای تمایز یافتگی بیشتر و نمره کمتر به معنای تمایز یافتگی کمتر است. این پرسشنامه با مقیاس شش لیکرتی از ۱ (ابتدا درباره من صحیح نیست) تا ۶ (کاملاً درباره من صحیح است) درجه‌بندی شده است. به هر سؤال نمره‌ای بین ۱ تا ۶ تعلق می‌گیرد؛ به این صورت که به گزینه ۱ نمره ۱ و به گزینه ۶ نمره ۶ داده می‌شود. لذا، حداکثر نمره این پرسشنامه ۲۷۶ است. نمرات کمتر در این پرسشنامه نشانه سطوح پایین‌تر تمایز یافتگی است. سؤالات شماره‌های ۴، ۷، ۱۱، ۱۵، ۱۹، ۲۳، ۲۷، ۳۱، ۳۷، ۴۱ و ۴۳ به‌طور مستقیم و بقیه سؤالات به‌طور معکوس نمره‌گذاری می‌شوند. ضریب کرونباخ گزارش شده اسکورون و فریدلندر (۱۹۹۸)، برای این پرسشنامه ۰/۸۸ است. پایایی این پرسشنامه در پژوهش محمدی برمی، کشاورز و افشار (۱۳۹۵) با استفاده از آلفای کرونباخ ۰/۸۴ محاسبه شده است. همچنین، در پژوهش حاضر میزان پایایی به دست آمده به روش آلفای کرونباخ ۰/۹۱ به دست آمد.

پرسشنامه خودکارآمدی جنسی^{۲۱}: این آزمون براساس پرسشنامه خودکارآمدی عمومی شوارتز، هان و اورشلیم^{۲۲} (۱۹۹۳) است که نسخه فارسی آن را (وزیری و لطفی‌کاشانی، ۱۳۹۲) در ایران اعتباریابی و بومی‌سازی کرده‌اند. پرسشنامه تهیه شده ۱۰ سؤال دارد که در یک پیوستار چهارگزینه‌ای از صفر (اصلاً صحیح نیست) تا ۳ (کاملاً صحیح است) نمره‌گذاری می‌شود. حداقل و حداکثر نمره دریافتی به ترتیب ۰ و ۳۰ است. پژوهشگران برآورد اعتبار پرسشنامه خودکارآمدی جنسی در ایران را با استفاده از روش اعتبار وابسته به محتوا تأیید کرده‌اند (وزیری و لطفی کاشانی، ۱۳۹۲). شایان ذکر است پایایی مقیاس مدنظر در پژوهش حاضر از طریق آلفای کرونباخ ۰/۸۸ به دست آمد.

جدول ۲. ماتریس هم‌بستگی متغیرهای پژوهش.

متغیر	ارضای نیازهای عاطفی - جنسی	تمایز یافتگی خود	خودکارآمدی جنسی	رضایت زناشویی	صمیمیت جنسی
ارضای نیازهای عاطفی - جنسی	۱	-	-	-	-
تمایز یافتگی خود	۰/۵۵**	۱	-	-	-

نتایج

یافته‌های جمعیت‌شناختی نشان داد در نمونه حاضر، فراوانی و درصد گروه نمونه برحسب میزان تحصیلات چنین است: افراد دارای تحصیلات فوق‌لیسانس و بالاتر با ۳۷ نفر (۱۳/۷۰ درصد) کمترین فراوانی را داشتند و فوق‌دیپلم با ۴۷ نفر (۱۷/۴۱ درصد) در رتبه بعدی قرار گرفت. همچنین، افراد با تحصیلات زیردیپلم، لیسانس و دیپلم به ترتیب دارای فراوانی ۶۰ نفر (۲۲/۲۲ درصد)، ۶۸ نفر (۲۵/۱۹ درصد) و ۵۸ نفر (۲۱/۴۸ درصد) بودند. از نظر طول مدت زندگی زناشویی، افراد با طول مدت یک تا پنج سال دارای بیشترین فراوانی با ۶۰ نفر (۲۲/۲۲ درصد) بودند و افراد با ۲۶ تا ۳۰ سال طول مدت زندگی زناشویی کمترین فراوانی را با ۲۷ نفر (۱۰/۰۰ درصد) داشتند. همچنین از لحاظ سن، شرکت‌کنندگان به چهار گروه تقسیم شدند: گروه ۱۷ تا ۲۶ سال شامل ۵۳ نفر (۱۹/۶۳ درصد)، گروه ۲۷ تا ۳۶ سال شامل ۷۷ نفر (۲۸/۵۲ درصد)، گروه ۳۷ تا ۴۶ سال شامل ۷۴ نفر (۲۷/۴۱ درصد) و گروه ۴۷ تا ۵۶ سال شامل ۶۶ نفر (۲۴/۴۴ درصد). یافته‌های توصیفی متغیرهای پژوهش در جدول ۱ ارائه شده است.

جدول ۱. یافته‌های توصیفی متغیرهای پژوهش.

متغیر	میانگین	انحراف معیار
ارضای نیازهای عاطفی - جنسی	۱۵۹/۲۰	۳۹/۱۱
رضایت زناشویی	۶۷/۱۱	۳۳/۶۳
تمایز یافتگی خود	۱۷۱/۹۸	۴/۳۱
خودکارآمدی جنسی	۱۵/۷۳	۳/۶۹

نتایج توصیفی متغیرهای مورد ارزیابی نشان داد میانگین و انحراف معیار ارضای نیازهای عاطفی - جنسی به ترتیب ۱۵۹/۲۰ و ۳۳/۶۳، رضایت زناشویی ۶۷/۱۱ و ۳۳/۶۳، تمایز یافتگی خود ۱۷۱/۹۸ و ۴/۳۱ و خودکارآمدی جنسی ۱۵/۷۳ و ۳/۶۹ بود. برای ارزیابی هم‌بستگی بین متغیرهای مورد بررسی، از ضریب هم‌بستگی پیرسون استفاده شد که نتایج آن در جدول ۲ ارائه شده است. نتایج جدول ۲ نشان داد که تمامی متغیرها با یکدیگر رابطه معنی‌داری داشتند که در سطح $P < ۰/۰۱$ معنی‌دار شد.

ضرایب مسیر مستقیم و غیرمستقیم مربوط به متغیرهای پژوهش در مدل نهایی با حضور متغیرهای میانجی (تمایز یافتگی خود و خودکارآمدی جنسی) در جدول‌های ۳ و ۴ ارائه شده است.

²¹ Sexual Self-Efficacy Questionnaire

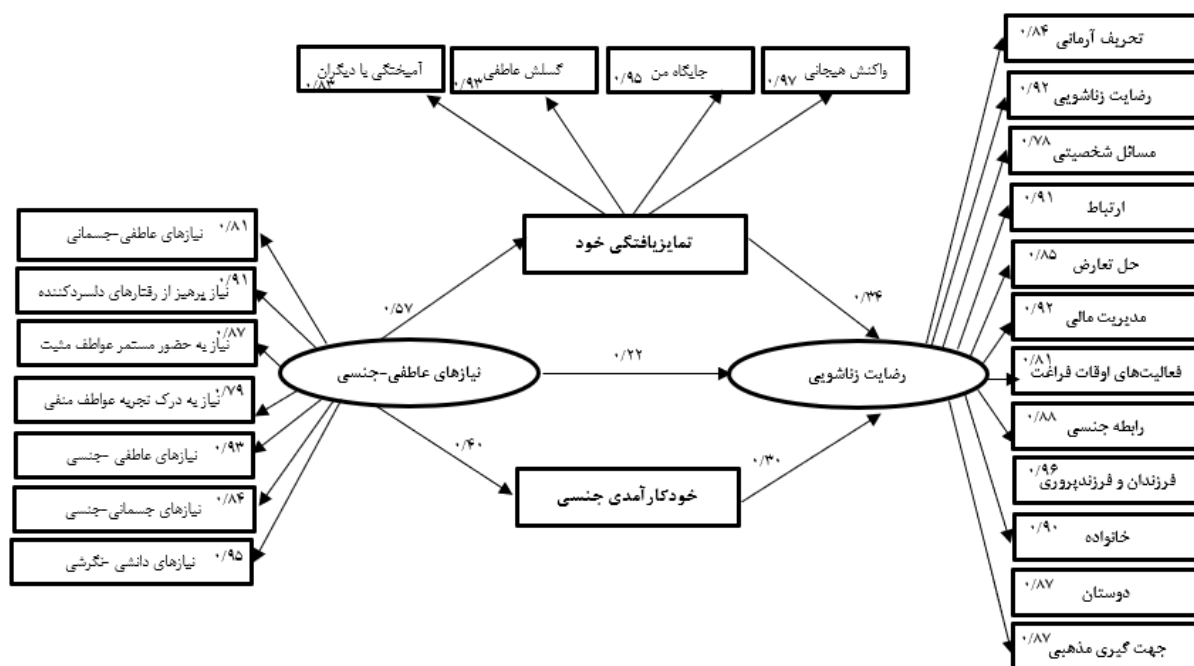
²² Schwarzer, Hahn & Jerusalem

¹⁹ Differentiation of Self Questionnaire (DSQ)

²⁰ Eskuron & Friedlander

خودکارآمدی جنسی	۰/۶۳**	۰/۴۴**	۱	-	-
رضایت زناشویی	۰/۶۱**	۰/۵۱**	۰/۴۱**	۱	-
$P < ۰/۰۱^{**}$					

در شکل ۱، مدل معادلات ساختاری پژوهش با میانجی‌گری تمایز یافتگی خود و خودکارآمدی جنسی آورده شده است.

شکل ۱. مدل معادلات ساختاری پژوهش با میانجی‌گری تمایز یافتگی خود و خودکارآمدی جنسی.

جدول ۳. ضرایب مسیر مستقیم مربوط به متغیرهای پژوهش در مدل نهایی با حضور متغیرهای میانجی (تمایز یافتگی خود و خودکارآمدی جنسی).

معنی‌داری	با حضور متغیر میانجی		مسیرهای موجود در الگو از ... به
	t	ضریب	
۰/۰۰۱	۱۳/۳۶	۰/۵۷	ارضای نیازهای عاطفی - جنسی به سمت تمایز یافتگی خود
۰/۰۰۱	۵/۶۶	۰/۴۰	ارضای نیازهای عاطفی - جنسی به سمت خودکارآمدی جنسی
۰/۰۰۱	۳/۷۳	۰/۲۲	ارضای نیازهای عاطفی - جنسی به سمت رضایت زناشویی
۰/۰۰۱	۴/۰۶	۰/۳۴	تمایز یافتگی خود به سمت رضایت زناشویی
۰/۰۰۱	۵/۶۷	۰/۳۰	خودکارآمدی جنسی به سمت رضایت زناشویی

نتایج نشان داد که متغیرهای ارضای نیازهای عاطفی - جنسی از طریق نقش میانجی تمایز یافتگی خود و خودکارآمدی جنسی، ارتباط غیرمستقیم و معناداری با رضایت زناشویی دارند. به این ترتیب، مسیرهای غیرمستقیم این متغیرها به سمت رضایت زناشویی با حضور میانجی‌ها از لحاظ آماری معنی‌دار بودند و نشان‌دهنده نقش میانجی‌گری جزئی تمایز یافتگی خود و خودکارآمدی جنسی در این روابط است.

تحلیل مسیر نشان داد که ضرایب مسیر مستقیم بین ارضای نیازهای عاطفی - جنسی و صمیمیت جنسی با متغیرهای تمایز یافتگی خود، خودکارآمدی جنسی و رضایت زناشویی در سطح معناداری بالا قرار دارند و همچنین روابط مستقیم بین تمایز یافتگی خود و خودکارآمدی جنسی با رضایت زناشویی نیز به صورت معنادار تأیید شد. نتایج حاکی از تأثیر قابل توجه هر یک از این متغیرها در یکدیگر در چهارچوب مدل پیشنهادی است.

جدول ۴. ضرایب غیرمستقیم مسیر مربوط به متغیرها با حضور متغیر میانجی (تمایز یافتگی خود و خودکارآمدی جنسی)

مسیرهای غیرمستقیم موجود در الگو	با حضور متغیر میانجی		سطح معنی داری
	ضریب	t	
ارضای نیازهای عاطفی - جنسی به سمت رضایت زناشویی با نقش میانجی گری تمایز یافتگی خود	۰/۱۹	۳/۷۲	۰/۰۰۱
ارضای نیازهای عاطفی - جنسی به سمت رضایت زناشویی با نقش میانجی گری خودکارآمدی جنسی	۰/۱۲	۴/۳۰	۰/۰۰۱

بحث

پژوهش حاضر با هدف بررسی رابطه ارضای نیازهای عاطفی - جنسی با رضایت زناشویی زوجین با نقش واسطه‌ای تمایز یافتگی خود و خودکارآمدی جنسی انجام شد. نتایج نشان داد که ارضای نیازهای عاطفی - جنسی هم به صورت مستقیم و هم به صورت غیرمستقیم و از طریق تمایز یافتگی خود و خودکارآمدی جنسی در رضایت زناشویی تأثیر معناداری دارد. این یافته با نتایج پژوهش‌های زارع درخشان و روشن چسلی (۱۳۹۹)، ظریف^{۲۳} و همکاران (۲۰۲۳)، ژوزفاکا^{۲۴} و همکاران (۲۰۲۳)، لامپیس و همکاران (۲۰۲۵)، شهبازفر و همکاران (۱۴۰۰) و عباسی و همکاران (۱۴۰۳) همسو است، اما با نتایج برخی مطالعات از جمله تیم و کیلی^{۲۵} (۲۰۱۱)، پلگ^{۲۶} (۲۰۰۸)، یالچینکایا^{۲۷} (۲۰۱۹)، موزاس - آلونزو^{۲۸} و همکاران (۲۰۲۲) و کیم و وو^{۲۹} (۲۰۲۵) ناهمسو گزارش شده است.

مطالعات پیشین نشان داده‌اند که باورهای ارتباطی، تمایز یافتگی خود و خودکارآمدی جنسی با رضایت جنسی در زنان متأهل رابطه معنادار دارند و خودکارآمدی جنسی بالا می‌تواند موجب ارتقای سلامت جنسی، افزایش حرمت نفس، دریافت بازخورد مثبت و همدلی متقابل در زوجین و در نهایت ارضای جنسی بیشتر شود (زارع درخشان و روشن چسلی، ۱۳۹۹). براساس نظریه دلبستگی، ارضای سالم نیازهای عاطفی - جنسی موجب افزایش احساس تعلق و امنیت روانی در رابطه می‌شود و از طریق کاهش اضطراب و افزایش تنظیم هیجانی، زمینه شکل‌گیری تعاملات صمیمانه‌تر میان زوجین را فراهم می‌کند. این تجربه‌های هیجانی مثبت می‌توانند منابع درونی مهمی همچون تمایز یافتگی خود و خودکارآمدی جنسی را تقویت کنند و در نهایت، به افزایش کیفیت رابطه و رضایت زناشویی منجر شوند.

یافته دیگر پژوهش نشان داد که میان ارضای نیازهای عاطفی - جنسی، تمایز یافتگی خود و خودکارآمدی جنسی با رضایت زناشویی رابطه مستقیم و معناداری وجود دارد. این یافته با نتایج تحقیقات کردیچه^{۳۰} و همکاران (۲۰۲۴)، هو^{۳۱} و همکاران (۲۰۱۹)، آرمان مهر و همکاران (۱۴۰۳) و لامپیس^{۳۲} و همکاران (۲۰۱۹) همسو است. این مطالعات نشان داده‌اند که خودکارآمدی جنسی و

سبک‌های عشق‌ورزی فداکارانه و رمانتیک به طور مثبت رضایت زناشویی را پیش‌بینی می‌کنند و خودکارآمدی جنسی نیز با رضایت زناشویی رابطه مستقیمی دارد (اوزون، ۲۰۲۵).

بررسی ضرایب مسیر در مدل ساختاری نشان داد که ارضای نیازهای عاطفی - جنسی اثر مستقیم و معناداری بر تمایز یافتگی خود دارد ($\beta=0.57$) که قوی‌ترین مسیر مستقیم در مدل پژوهش محسوب می‌شود. همچنین، ارضای نیازهای عاطفی - جنسی در خودکارآمدی جنسی نیز اثر مستقیم و معناداری نشان داد ($\beta=0.40$). علاوه بر این، ارضای نیازهای عاطفی - جنسی اثر مستقیم و معناداری در رضایت زناشویی داشت ($\beta=0.22$).

از سوی دیگر، نتایج نشان داد که تمایز یافتگی خود اثر مستقیم معناداری در رضایت زناشویی دارد ($\beta=0.34$) و خودکارآمدی جنسی نیز اثر مستقیم معناداری در رضایت زناشویی نشان داد ($\beta=0.30$). این یافته نشان می‌دهد که اگرچه توانمندی‌ها و باورهای مرتبط با عملکرد جنسی در کیفیت رابطه زناشویی اهمیت دارند، توانایی تنظیم هیجان، حفظ هویت فردی و ایجاد تعادل میان صمیمیت و استقلال در روابط زناشویی در افزایش رضایت زناشویی نقش مهمی ایفا می‌کند.

تبیین این یافته را می‌توان در چهارچوب نظریه سیستم‌های خانواده بوئن و نظریه خودکارآمدی بندورا مطرح کرد. براساس نظریه بوئن، افرادی که سطح بالاتری از تمایز یافتگی دارند، قادرند در عین حفظ صمیمیت با همسر، استقلال روان‌شناختی خود را نیز حفظ کنند و در مواجهه با تعارض‌های زناشویی، واکنش‌های هیجانی افراطی نشان ندهند. از سوی دیگر، نظریه خودکارآمدی بندورا بیان می‌کند که باور فرد به توانایی‌های خود در انجام موفقیت‌آمیز یک رفتار، در کیفیت عملکرد و پیامدهای آن رفتار نقش مهمی ایفا می‌کند. بنابراین، خودکارآمدی جنسی می‌تواند از طریق افزایش اعتماد به نفس، کاهش اضطراب عملکردی و بهبود تعاملات جنسی، رضایت زناشویی را افزایش دهد. در واقع، ترکیب این دو متغیر می‌تواند به تقویت بلوغ هیجانی و کارآمدی فردی منجر شود و شرایطی فراهم آورد که زوجین در مواجهه با مسائل و تعارض‌های رابطه‌ای، تعاملاتی سازنده و بالغانه داشته باشند. این

²⁸ Mozas-Alonso

²⁹ Kim & Woo

³⁰ Kordbacheh

³¹ Hou

³² Lampis

²³ Zarif

²⁴ Józefacka

²⁵ Timm & Keiley

²⁶ Peleg

²⁷ Yalçinkaya

از نظر مکانیسم روان‌شناختی، زمانی که افراد در رابطه زناشویی تجربه‌های مثبت و رضایت‌بخشی از تعاملات عاطفی و جنسی دارند، باور آنان به توانایی خود در برقراری رابطه جنسی موفق افزایش می‌یابد. این باور مثبت موجب کاهش اضطراب عملکردی، افزایش اعتمادبه‌نفس و بهبود ارتباطات جنسی میان زوجین می‌شود. در نتیجه، افراد می‌توانند نیازهای خود و شریک زندگی‌شان را بهتر درک کنند و به شیوه‌ای مؤثرتر به آن‌ها پاسخ دهند؛ فرایندی که در نهایت موجب افزایش صمیمیت و رضایت زناشویی می‌شود.

بررسی هم‌زمان ضرایب مسیر نشان می‌دهد که در میان متغیرهای میانجی، تمایز یافتگی خود نقش قوی‌تری در خودکارآمدی جنسی در انتقال اثر ارضای نیازهای عاطفی - جنسی در رضایت زناشویی دارد ($\beta=0/19$ در مقابل $\beta=0/12$).

از آنجاکه مسیر مستقیم ارضای نیازهای عاطفی - جنسی به رضایت زناشویی همچنان معنادار باقی مانده است ($\beta=0/22$) و در عین حال، مسیرهای غیرمستقیم از طریق دو متغیر میانجی نیز معنادار هستند، می‌توان نتیجه گرفت که در این پژوهش میانجی‌گری از نوع جزئی است. در مجموع، نتایج این پژوهش نشان می‌دهد که رضایت زناشویی صرفاً پیامد مستقیم ارضای نیازهای عاطفی - جنسی نیست، بلکه به سازوکارهای روان‌شناختی درونی افراد نیز وابسته است. در این میان، تمایز یافتگی خود و خودکارآمدی جنسی، به‌عنوان دو منبع مهم روان‌شناختی، می‌توانند تجربه ارضای نیازهای عاطفی - جنسی را به افزایش کیفیت تعاملات زوجین و شکل‌گیری رضایت پایدار زناشویی تبدیل کنند.

نتیجه‌گیری

یافته‌ها نشان داد ارضای نیازهای عاطفی - جنسی به‌طور مستقیم با رضایت زناشویی مرتبط است و این رابطه از طریق تمایز یافتگی خود و خودکارآمدی جنسی تقویت می‌شود. ارضای این نیازها در بستری امن، احساس امنیت، تعلق، مدیریت هیجانی و حفظ هویت شخصی را در زوجین افزایش می‌دهد و هم‌زمان، باور به شایستگی جنسی را ارتقا می‌بخشد. تعامل این عوامل عاطفی، شناختی و هیجانی، زمینه‌ساز رضایت زناشویی پایدار می‌شود. از محدودیت‌های این پژوهش می‌توان به استفاده از روش نمونه‌گیری در دسترس اشاره کرد که ممکن است تعمیم‌پذیری نتایج را محدود کند. همچنین، انجام مطالعه تنها در شهرستان قشم می‌تواند تعمیم یافته‌ها به سایر مناطق را با احتیاط همراه کند. افزون بر این، استفاده از پرسش‌نامه‌های خودگزارشی و طرح مقطعی پژوهش امکان استنتاج روابط علی میان متغیرها را محدود می‌کند. پیشنهاد می‌شود پژوهش‌های آینده به آموزش زوجین، مطالعات طولی و نقش فرهنگ و منطقه و مذهب توجه کنند.

یافته با نتایج تحقیقات کردبچه و همکاران (۲۰۲۴) و آرمان‌مهر و همکاران (۱۴۰۳) اعتبار آن را در چارچوب نظری تقویت می‌کند. یافته دیگر پژوهش نشان داد که تمایز یافتگی خود در ارتباط بین ارضای نیازهای عاطفی - جنسی و رضایت زناشویی نقش واسطه‌ای دارد. این یافته با نتایج تحقیقات باشی عبدالآبادی و همکاران (۱۴۰۰)، رودریگز-گونزالس^{۳۳} و همکاران (۲۰۲۳)، حیدری و همکاران (۱۳۹۹)، و کردبچه و همکاران (۲۰۲۴) همسو است. مطالعات نشان داده‌اند که کیفیت روابط ابژه، خودتمایز یافتگی و تنظیم شناختی هیجان در پیش‌بینی رضایت زناشویی نقش مهمی دارند (رودریگز - گونزالس و همکاران، ۲۰۲۳). تمایز یافتگی خود با مدیریت هیجانات و حفظ هویت فردی بین ارضای نیازهای عاطفی - جنسی و رضایت زناشویی نقش واسطه‌ای دارد و تجربه صمیمیت و تعارض سالم را تضمین می‌کند. بنابراین، فرضیه پژوهش تأیید می‌شود.

همچنین، نتایج نشان داد که اثر غیرمستقیم ارضای نیازهای عاطفی - جنسی در رضایت زناشویی از طریق تمایز یافتگی خود برابر با ($\beta=0/19$) است که بیانگر نقش میانجی معنادار این متغیر در انتقال اثر متغیر مستقل به رضایت زناشویی است.

از نظر مکانیسم روان‌شناختی، زمانی که نیازهای عاطفی و جنسی در رابطه زناشویی به شکل مطلوبی ارضا می‌شوند، احساس امنیت هیجانی و پذیرش در رابطه افزایش می‌یابد. این تجربه‌ها موجب می‌شود افراد کمتر دچار واکنش‌های هیجانی شدید شوند و بتوانند هیجانات خود را به‌صورت مؤثرتری تنظیم کنند. در نتیجه، فرد قادر خواهد بود در عین حفظ صمیمیت با همسر، هویت فردی و استقلال روان‌شناختی خود را نیز حفظ کند. این توانایی، که از مؤلفه‌های اساسی تمایز یافتگی خود محسوب می‌شود، زمینه تعاملات سازنده‌تر و مدیریت مؤثرتر تعارض‌های زناشویی را فراهم می‌کند و در نهایت به افزایش رضایت زناشویی منجر می‌شود.

یافته دیگر این پژوهش نشان داد که خودکارآمدی جنسی نیز در ارتباط بین ارضای نیازهای عاطفی - جنسی و رضایت زناشویی نقش واسطه‌ای دارد. این یافته با نتایج تحقیقات مهدی‌پور رابوری^{۳۴} و همکاران (۲۰۲۰)، زارع درخشان و روشن چسلی (۱۳۹۹)، ظریف و همکاران (۲۰۲۳) و شهبازفر و همکاران (۱۴۰۰) همسو است. مطالعات نشان داده‌اند که ارضای نیازهای عاطفی - جنسی می‌تواند موجب افزایش حرمت خود، رضایت عاطفی، قابلیت عشق‌ورزی و در نهایت خودکارآمدی جنسی در روابط زوجین شود (اوزون، ۲۰۲۵). خودکارآمدی جنسی، با افزایش اعتمادبه‌نفس، کاهش اضطراب و بهبود تعاملات و درک نیازهای شریک، بین ارضای نیازهای عاطفی - جنسی و رضایت زناشویی نقش واسطه‌ای دارد و تجربه ارضای نیازها را به رضایت پایدار و کیفیت بالای رابطه تبدیل می‌کند.

³⁴ Mehdipour-Rabouri

³³ Rodríguez-González

تشکر و قدردانی

نویسندگان از مسئولان محترم مراکز مشاوره استان هرمزگان و زوجین شرکت کننده در پژوهش قدردانی می کنند. این مطالعه بدون دریافت هیچ کمک مالی ای انجام شد.

تضاد منافع

نویسندگان اعلام می کنند که هیچ گونه تضاد منافی در ارتباط با این پژوهش ندارند.

ملاحظات اخلاقی

این مقاله برگرفته از پایان نامه کارشناسی ارشد روانشناسی عمومی دانشگاه آزاد اسلامی واحد بندعباس با کد اخلاق IR.IAU.BA.REC.1404.069 است.

REFERENCES

- Abbasi SM, Chehri A, Arefi M. Structural Equation Model of Marital Satisfaction Based on Sexual Self-Efficacy with the Mediation of Circadian Rhythms in Nursing Women. *J Psychol Sci*. 2024;23:167-183. DOI: 10.61186/jps.23.142.167
- Armanmehr V, Kharazmi A, Bahrami F, Hejazi SM. The Relationship Between Self-Differentiation and Marital Satisfaction Mediated by Happiness Among Married People in Gonabad County. *Soc Work J*. 2024;13:57-67. Link
- Askari F, Farzaneh F, Dehghani M. Identification Of Factors Influencing The Flipped Teaching Method in the Higher Education System Based on A Meta-Synthesis Approach. *Curric Stud Res*. 2022;12:1-27. DOI: 10.22099/JCR.2023.6954
- Azizi M, Haji Alizadeh K. The Moderating Role of Self-Differentiation in the Relationship Between Emotional Maltreatment and Attachment Styles with Marital Satisfaction Among Couples. *Fam Res*. 2023;19:45-58. DOI: 10.48308/JFR.19.1.45
- Bafrani MA, Nourizadeh R, Hakimi S, Mortazavi SA, Mehrabi E. The Impact of Positive Psychology Counseling on Sexual and Marital Satisfaction and Anxiety Among Reproductive-Aged Women During the COVID-19 Pandemic: A Randomized Controlled Clinical Trial. *BMC Psychol*. 2024;12:313. DOI: 10.1186/s40359-024-01826-2
- Bahamani B, Asgari A, Tamadoni M. Scale Development, Validation, and Standardization of the ENRICH Marital Satisfaction Scale for the Iranian Population. *Natl Congr Fam Pathol Iran*. 2006. Link
- Bashi Abdolabadi A, Ahi Z, Asl Zaker S, Shahabizadeh N, Nasri N. The Mediating Role of Self-Differentiation and Cognitive Emotion Regulation in the Relationship Between Object Relations Quality and Marital Satisfaction. *Clin Psychol Couns Stud*. 2022;12:25-46. Link
- Bond JC, Morrison DM, Hawes SE. Sexual Self-Efficacy and Entitlement to Pleasure: The Association of the Female Sexual Subjectivity Inventory With Sexual Risk Taking and Experience of Orgasm. *Arch Sex Behav*. 2020;49:1029-1038. DOI: 10.1007/S10508-019-01596-8
- Cemali M, Torpil B, Yurteri AT, Karaduman AA. Comparison of Marital Satisfaction, Occupational Balance, and Nomophobia Among Parents. *BMC Public Health*. 2025;25:3988. DOI: 10.1186/S12889-025-XXXXX
- Fowers BJ, Olson DH. ENRICH Marital Inventory: A Discriminant Validity and Cross-Validation Assessment. *J Marital Fam Ther*. 1989;15:65-79. DOI: 10.1111/J.1752-0606.1989.TB00777.X
- Hamzehgardeshi Z, Vakili F, Nasiri M, Jahanfar S, Masoumi M, Alamolhoda SH, et al. Determinants of Sexual Self-Efficacy Among Iranian Married Women: A Path Analysis Using the WHO Framework. *Reprod Health*. 2025;22:221. DOI: 10.1186/S12978-025-XXXXX
- Heidari A, Asgari P, Bakhtiarpour S, Heidari A, Hafezi F. Comparison of Self-Differentiation, Interpersonal Forgiveness, and Affective Suppression in Female Teachers with High and Low Marital Satisfaction. *Mashhad Univ Med Sci J*. 2020;63:3078-3087. DOI: 10.22038/MJMS.2021.17848 DOI: 10.1002/ijop.12473
- Hou Y, Jiang F, Wang X. Marital Commitment, Communication, and Marital Satisfaction: An Analysis Based on the Actor-Partner Interdependence Model. *Int J Psychol*. 2019;54:369-376. https://tpccp.um.ac.ir/article/view/article_43061
- Józefacka NM, Szpakiewicz E, Lech D, Guzowski K, Kania G. What Matters in a Relationship—Age, Sexual Satisfaction, Relationship Length, and Interpersonal Closeness as Predictors of Relationship Satisfaction in Young Adults. *Int J Environ Res Public Health*. 2023;20:4103. DOI: 10.3390/IJERPH20054103
- Kim S, Woo S. Indirect Effects of Self-Differentiation and Mentalization on Family of Origin Health and Marital Satisfaction Among Korean Adults. *J Marital Fam Ther*. 2025;51. DOI: 10.1111/jmft.12756
- Kordbacheh S, Dokaneifard F, Nicknam M. Model Fit Determination of Marital Satisfaction Based on Self-Differentiation, Critical Thinking, and Emotional Self-Regulation Mediated by Happiness in Married Women. *Appl Fam Ther J*. 2024;5:183-193. DOI: 10.61838/kman.aftj.5.4.21
- Lampis J, Busonera A, Tommasi M. Parental Bonding and Dyadic Adjustment: The Mediating Role of the Differentiation of Self. *Contemp Fam Ther*. 2025. DOI: 10.1007/s10591-025-09733-3
- Lampis J, Cataudella S, Agus M, Busonera A, Skowron EA. Differentiation of Self and Dyadic Adjustment in Couple Relationships: A Dyadic Analysis Using the Actor-Partner Interdependence Model. *Fam Process*. 2019;58:698-715. DOI: 10.1111/FAMP.12387
- Mäki M, Hägglund AE, Rotkirch A, Kulathinal S, Myrskylä M. Stable Marital Histories Predict Happiness and Health Across Educational Groups. *Eur J Popul*. 2025;41:12. DOI: 10.1007/s10680-025-09733-x
- Mehdipour-Rabori R, Dehsheakhi MA, Nouhi E, Nematollahi M. Comparison of the Relationship Between Sexual Function, Marital Adjustment, and Life Satisfaction in Diabetic and Non-Diabetic Women. *Int J Community Based Nurs Midwifery*. 2020;8:324-331. DOI: 10.30476/IJCBNM.2020.82831
- Mohammadi Barmi H, Keshavarz Afshar H. The Role of Family Functioning and Maternal Differentiation of Self in Predicting Anxiety in Adolescent Girls. *Women's Res J*. 2016;7(18):101-131. Link
- Mozas-Alonso M, Oliver Berástegui A. Differentiation of Self and Its Relationship With Marital Satisfaction and Parenting Styles in a Spanish Sample of Adolescents' Parents. *PLoS One*. 2022;17(3):e0265436. DOI: 10.1371/journal.pone.0265436
- Najafi S, Delshad-Noghabi A, Rajabzadeh F, Daneshfar M. The Effect of Happiness Training on Students' Marital Satisfaction. *J Health Syst Res*. 2024;20(1):32-38. DOI: 10.48305/jhsr.v20 i 1.1527
- Peleg O. The Relation Between Differentiation of Self and Marital Satisfaction: What Can Be Learned from Married People Over the Course of Life? *Am J Fam*

- Ther. 2008;36(5):388-401. DOI: [10.1080/01926180701804634](https://doi.org/10.1080/01926180701804634)
25. Ra'iatpishe M, Haghighi H, Karami-Baldaaji R. Predictive Model of Emotional-Sexual Needs Satisfaction Based on Marital Commitment and Coping Styles With Sexual Satisfaction Mediation. In: Proceedings of the 4th National Conference on Advances in Evolutionary and Educational Psychology; 2025; Bandar Abbas, Iran. [Link](#)
 26. Rodríguez-González M, Bell CA, Pereyra SB, Martínez-Díaz MP, Schweer-Collins M, Bean RA. Differentiation of Self and Relationship Attachment, Quality, and Stability: A Path Analysis of Dyadic and Longitudinal Data From Spanish and US Couples. PLoS One. 2023;18(3):e0282482. DOI: [10.1371/journal.pone.0282482](https://doi.org/10.1371/journal.pone.0282482)
 27. Salari F, Moeenizadeh M, Asghari Ebrahimabad MJ. The Role of Perfectionism in Predicting Marital Satisfaction of Married People With the Mediation of Rumination. Res Clin Psychol Couns. 2024;13(2):5-20. DOI: [10.22067/tpccp.2024.81682.1477](https://doi.org/10.22067/tpccp.2024.81682.1477)
 28. Salehpour M, Askari MR. The Intertwined Influence of Marital Expectations, Body Image, and Sexual Satisfaction on Marital Quality of Life in Women With Breast Cancer. Arch Breast Cancer. 2025;12(3). DOI: [10.32768/abc.1536324831353](https://doi.org/10.32768/abc.1536324831353)
 29. Schwarzer R, Hahn A, Jerusalem M. Negative Affect in East German Migrants: Longitudinal Effects of Unemployment and Social Support. Anxiety Stress Coping. 1993;6(1):57-69. [Link](#)
 30. Seyedmajidi S, Salehi K, Madani Y, Shahmoradi S. A Qualitative Study of the Conditions of Self Differentiation in Iranian Families. Cult Couns Psychother. 2025;16(62):1-36. DOI: [10.22054/QCCPC.2025.75805.3198](https://doi.org/10.22054/QCCPC.2025.75805.3198)
 31. Shahbazfar R, Zarei E, Haji Alizadeh K, Dertaj F. Comparison of the Effectiveness of Cognitive-Behavioral Couple Therapy and Acceptance and Commitment-Based Couple Therapy on Marital Quality Improvement in Non-Clinical Couples. Methods Psychol Models. 2021;12(43):100-113. [Link](#)
 32. Skowron EA, Friedlander ML. The Differentiation of Self Inventory: Development and Initial Validation. J Couns Psychol. 1998;45(3):235-246. DOI: [10.1037/0022-0167.45.3.235](https://doi.org/10.1037/0022-0167.45.3.235)
 33. Timm TM, Keiley MK. The Effects of Differentiation of Self, Adult Attachment, and Sexual Communication on Sexual and Marital Satisfaction: A Path Analysis. J Sex Marital Ther. 2011;37(3):206-223. DOI: [10.1080/0092623X.2011.564513](https://doi.org/10.1080/0092623X.2011.564513)
 34. Torregosa M, Patricio O. The Mediating Role of Sexual Self-Efficacy on Protected Sex. J Prim Care Community Health. 2022;13:21501319221129934. DOI: [10.1177/21501319221129934](https://doi.org/10.1177/21501319221129934)
 35. Uludağlı AOMNP, Pekçetin Ş. Perceived Psychological and Physical Health in Middle Adulthood. Eur J Ment Health. 2021;16(2):31-45. [Link](#)
 36. Ünal Ö, Akgün S. Conflict Resolution Styles as Predictors of Marital Adjustment and Marital Satisfaction: An Actor-Partner Interdependence Model. J Fam Stud. 2022;28(3):898-913. DOI: [10.1080/13229400.2020.1766542](https://doi.org/10.1080/13229400.2020.1766542)
 37. Uzun AE. The Mediating Role of the Sense of Power in the Relationship Between Self-Efficacy and Marital Satisfaction of Married Couples: A Dyadic Study. Psychiatr Q. 2025;1-14. DOI: [10.1007/s11126-025-10209-8](https://doi.org/10.1007/s11126-025-10209-8)
 38. Vaziri S, Lotfi Kashani F. Examining the Factor Structure, Reliability, and Validity of the Sexual Self-Efficacy Questionnaire. Andisheh Va Raftar. 2013;8(29):75-81. [Link](#)
 39. Yalçinkaya AU. Differentiation of Self: Examination of the Concept in the Interplay of Stress, Life Satisfaction, and Marital Satisfaction. Ankara: Middle East Technical University; 2019. [Link](#)
 40. Zar'eh Derakhshan E, Roshan Chesli R. The Relationship Between Sexual Satisfaction, Sexual Self-Efficacy, and Happiness on Marital Satisfaction: The Mediating Role of Alexithymia. Clin Pers Psychol. 2020;18(1):1-16. [Link](#)
 41. Zarif P, Ghasemian A, Khodabakhsh M. Evaluating the Relationship Between Sexual Satisfaction and Marital Satisfaction with Couples' Self-Esteem. Cad Educ Tecnol Soc. 2023;16(1):119-124. DOI: [10.14571/brajets.v16.n1.11-124](https://doi.org/10.14571/brajets.v16.n1.11-124)